

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

Az általános béke kilátásai.

Bécs, márc. 13. Bukarestből táviratozzák: Momesilov, a bolgár béke delegáció alelnöke a berlini Express-Korrespondenz levelezőjével a békekilátásokról beszélve, kijelentette, hogy az ő meggyőződése szerint a világháború már a végéhez közeledik. A kimerültség az ántant részén már akkora, hogy a megegyezés gondolata egyre nagyobb tért hódít.

Az orosz békeszerződés ratifikálása.

Bécs, március 13. Az orosz békeszerződés utolsó cikkének helytelen magyarosításával szemben, mint a lapok közlik, jólétesült körökben rámutatnak, hogy a békeszerződés ratifikálásának kötelességét a központi hatalmak bármelyikének kívánságára a megkötéstől számított két héten belül, vagyis e hónap 17-én beza-rolag el kell végezni. Oly kötelességről van tehát szó, amely csupán az orosz kormányt illeti. Ha azonban a központi hatalmak egyike sem kívánja ezen határidőn belül a ratifikálását, akkor március 17-ike után is megtörténhetik. Ausztria-Magyarország és Németország eddig nem fejezték ki ebbeli kívánságukat.

Mint a lapok jelentik, az osztrák-magyar csapatok mozdulatai Ukrajnában terjesztően folynak. Minden szervező intézkedést megtettek, hogy az Ukrajnából való élelmiszerszállítást lehető rövid idő alatt megkezdjék.

Le kell mondani a román királynak.

Berlin, márc. 13. A román király jövődó sorsára vonatkozólag dr. Stresemann a következőket jelentette ki előttem:

— Ez az ügy tulajdonképpen Románia belügye. Kétségtelen azonban, hogy Ferdinánd király és környezete ma is ántantbarát érzelmű, ami a román politikának a központi hatalmak érdekeinek megfelelő irányba való terelését az ő uralkodása alatt majdnem lehetetlenné teszi. Nézetem szerint a királynak is be kell látnia, hogy megrendült tekintélyével nem maradhat tovább a trónon.

Montenegró nem békül.

Berlin, márc. 13. Hágából táviratozzák: Londoni jelentés szerint Hajdukovic montenegrói hadügyminiszter levelet intézett az angol sajtóhoz, amelyben kijelenti, hogy a Montenegró és központi hatalmak közt kötendő különbékéről szóló hírek teljesen alaptalanok. Ma is több, mint 2000 montenegrói katona harcol a kanadai és délafrikai csapatok oldalán Flandriában, a montenegróiak ott voltak Verdun védelmének is és a macedóniai harcokból is kiveszik a részüket. Szó sem lehet tehát arról, hogy Montenegró megadásra, vagy különbékére akárcsak gondolna is.

Francia jelentés Páris bombázásáról.

Bécs, március 13. Páris hivatalos jelentés szerint hét ellenséges léghajóraj tegnap ismét megtámadta Párist. Számtalan bombát dobtak le, amelyek közül több a külvárosra hullott. Egy repülőgép égve lezuhant; utasait elfogták. Az áldozatok számáról még nem tettek közzé adatot.

Anglia munkásai.

Usaknem az összes hadviselő államokban sztrájk mozgalmak folynak jelenleg a munkásság körében. Mindennél a békének szólnak e mozgalmak. És mégis az egyes sztrájkok és tüntetések országok szerint lényegileg és jellegükre nézve alaposan különböznek egymástól. A legélesebben ugylátszik Angliában érvényesül e mozgalmom. A londoni Albert-hallban, a britt királyság legnagyobb termében tartott nagy gépész-gyűlés, amelyre ezrével jöttek az emberek — és sokezer nem fért már be a termembe — egyhangu lelkesedéssel foglalt állást az összes frontokon haladéktalanul kötetendő fegyverszünet, a központi hatalmaknak nyomban teendő békeajánlat és a tüntést megindítandó béketárgyalásokon munkásszövetségek is részvétele mellett. Az egyesült hármaskirályság összes más iparvárosaiban is ugyanezt a kívánságot nyilvánította a munkásság; különösen Clyde Scheffied és Barrow gépipari központokban óriási mérvűket öltöttek az erélyes béketüntetések.

E mozgalom nem új. Már teljes egy éve, hogy a pártvezetőség minden befolyását a munkásságra, minden hatalmát felette elvesztette, és az egyetlen irányadó szervezetek most az ugynevezett műhely-klubok, amelyek kifejezetten köztársasági és forradalmi egyesülések. Az első ilyen műhely-klubot Clydebán alapították; ennek Maclean, Macdoogall, Maxton és Petrow a vezérei és hatásköre a hajógyárak, lőszergyárak, és katonai gyárak munkásaira is kiterjed. A bérlők sztrájkja Glasgowban 1915-ben a kötelező munkákna a hadi ipar terén való törvényhozási megállapítása elleni akció és egyéb ilyen akciók ezen szervezetek számlájára irandók. A kormány rögtön felismerte az

óriási veszélyt, amely őt és a háború folytatását ezen oldalról fenyegeti. Petrowot letartóztatták, nejét aki nem sokára rá vállalta a titkári állást, szintén bebörtönözték és nagy üldözések kezdődtek amelyek az általános védkötelezettség behozatala körüli küzdelemben a végtelenségig fokozódtak. A „Vangyard“ című lapot, a radikálisok közlönyét betiltották, Maclean-t Macdoogall, Maxton-t és más munkásokat fogságra vetették és hazaárulás miatt elítélték, Maclean három évi kényszermunkára, a többieket egy évre. A múlt év júniusában a munkások hatalmas tüntetéseket rendeztek azon fogház előtt, ahol Maclean töltötte büntetését és kieszközölték szabadonbocsátását. Maclean most Maxton és Macdoogall társával egyetemben forradalmi mozgalom élén áll. Novemberben és decemberben 150.000 ember sztrájkolt Birminghamban is erős forrongást idézett elő, úgy, hogy a kormány indítatva érezte magát arra, hogy az új munkásvezérekkel, az u. n. sho-stewardokkal tárgyaljon. Folyik a tárgyalás, a biztatgatás, az ingerlés, a fenyegetőzés, az erőszakoskodás. Mind hiába. A tünteteket leleplezik, de a betegség tovább dühög. Tovább dühög és fertőz.

A központi bizottság egytől egyig angol hazafiakból áll, leginkább konzervatív irányuak és elnökük, Barnes nem habozott a kormányba lépni Henderson helyére, midőn ez megvált a tárcájától Angliának a stockholmi konferencia ügyében hozott viszszaütasító magatartása miatt. Ha tehát máriylen emberek is ily leleplezetlenül kimutatják, hogy torokig vannak a háborúval, ha már ezek az emberek is fellépnek a kormánnyal szemben akkor már csaknem kétségbeesésnek kell lenni az éhségnek és annak a hangulatnak, amelyet a buvárnaszádháború keltett.

Gondolattöredékek

a nemzetgazdaság köréből.

Mint varázsige hangzik egy idő óta a többtermelés. Már a háboru előtt hallottuk e biztatást, de háboru alatt még hangosabban, sőt ágyudörgéssel kísért s fokozott hangon jut az füleinkhez.

Sajnos, vannak szálló igék, melyek szelvényben-hosszában harsány hangon hangoztatnak, de tetté nem válnak s még sajnósebb, hogy testet öltenek olyanok, melyek jót nem szülnék és viszont nem jutnak kivételre olyanok, melyekkel az áldás velük járna, de ezekre úgy várnak az emberek, mint a levegőből várt sült galambokra. A többtermelés a békének éppugy parancsszava, mint a háborué. Egy élni akaró nemzet szükségletei béke idején a földmivelés, ipar, kereskedelem, tudomány és művészet terén a legnagyobb erőfeszítést igénylik, de vagy egyáltalán semmi, vagy csekély külső kényszer mellett. Midőn azonban a kényszer vasmarka szorít az energiák legnagyobb fokú kifejtésére, mint például a háboruban, akkor kérelhetlen s mulasztatlan szükségé válik a többtermelés feladata.

E jelszóval természetszerű s elválaszthatlan kapcsolatban van az a szabály, hogy ne maradjon megmunkálatlanul s parlagon a legkisebb darabka földterület sem.

Es mivel a feladatok felszaporodásával szemben a háboru folytán a munkaerők megfoghatósága állt elő, alkalmazásba kell venni minden eddig heverő erőt s minden eddig téltenség kényelmét kereső munkaerőnek fel kell lelkiismeretesen s kötelességszerűen keresnie a bőven létező s ugyszólván önként ajánlkozó munkatereteket és munkaalkalmakat.

Vannak esetek, hogy fejedelmi családok sarjadékai a munka fogalmának nemesebb felfogásával s a kötelességek kellő érzetével műkedvelőkképeit valamely tudomány vagy iparágat üznek nemcsak a maguk szórakoztatása s élvezete végett, hanem a közjónak is érdekében.

Lehet-e kételkedni azon, hogy ha ily műkedvelők elszaporodnának, az így létrejövő többtermelés a közjót előmozdítaná? Ha a műkedvelőként kertészkedő Jókait ezren és százezer követnék, nem juttatnánk bővebb s okszerűbb gyümölcsstermeléshez nemcsak honi fogyasztásra, hanem kivitelre is.

Hány földes gazda vagy egyszerű iparos üzhetné a kellemes méltányosságot s segíthetné a cukoranyagok gyarapodását s hiányának pótlását? Vagy a selyemtermelés gyarapodásával nem könnyítené meg ruhaszükségleti cikkeink s külföld helyett itthon való beszerzésük?

Nézzük csak lakásviszonyainkat, különösen a lakások hiányait és drágaságát! Vannak kik e tekintetben a legnagyobb bőségben s kényelemben leledzenek s vannak kivált nagyobb városokban, kiknek lakásuk szenny és betegségek teremtő telepek.

E téren ha nemis gyökeres, de deiglenesen javulás lenne eszközölhető, ha az önkényelmét kereső rideg egoizmus helyett a másokon segíteni törekvő altruizmus lenne alkalmazva. Hány ezer és ezer oly lakás van országsherte, melyek a régitől jólét, a dusabb viszo-

nyokhoz mérten s az akkor sűrűn tartott s nagy méretű családi ünnepek iránti tekintetekből nagy arányokban s bővebben építették és most a nagy drágaság miatt a kellő fenntartásuk majdnem lehetetlenné vagy legalább is súlyos feladattal jár és a most elérhető célokra s feladatokra túlbőve. Ha ily 6-15 szobás lakások, egy jó része bérbe adatnék, azzal a háztulajdonosok kényelmük némi megszorításával jövedelmüket gyarapítanák s emellett a lakásbérletükön is segítenének s egyéb szükségleteik beszerzését megkönnyítenék.

Nem lenne szükséges és méltányos sem, ez eljárást a magántulajdonjog sérelmével erőszakolni, de egy kis altruizmus a lakás-mizériák nagyon könnyen elháríthatók lennének ez uton.

Es hol lehet minden munkaerő felhasználása s többtermelés elvének ideálisabb kivitelét alkalmazni, mint a házikertészkedés gyakorlásával párosítván a hasznát a széppel, midőn egy kis területen is termelhetünk valamelyes konyhanövényt, ami különben még oly kis mennyiségben is hi-

hetetlen áron és sok utánjárásal lenne beszerezhető?

Még csak a csiperke (champignon) termesztést említem, mely az élelmiszerek szaporítására a legalkalmasabb, mert ez a gombafaj különféle készítési móddal a legkényesebb innyene igényeknek éppugy, mint a népelelmezési szükségletnek megfelelő anyagok többtermelését eszközölni lenne hivatva s pedig csekély költség befektetésével és még kevesebb munkaerővel. (Lásd erre nézve Mauthner vagy Mühlle magárjegyzéke és a lapoknak „a pincék mint kincsesbányák” című hírdéseit.) Negyedik éve sanyargat és fojtogat zsarnoki önkénnyel a világháboru, felszíván minden energiánkat és élelmességünket és találékonyágunkat, áldozatul követelve Molohként mindenünket, de már kezdünk fellelegzeni; vessük el tehát Pató Pál-féle magyar tipusunkat és alkalmazzuk minden energiánkat a nemzeti vagyon produktív gyarapítására, hogy ha eljönne ismét a vész s vihar, sziszilárdan állhasson a magyar!

Záruji György.

Rövidebb lesz a színházi szezon.

Nádassy direktor ügylátszik hűlen akar lenni Szabadkához: legalább is arra mutat az, hogy kérést intezett az ujvidéki városi tanáshoz egy tavaszi szezon ügyében. Április 20-tól május 28-ig kérelmezi a játéssai engedélyt és azzal érvel, hogy Ujvidék intelligens és a művészet iránt lelkesedő közönsége megérdemli, hogy lemondjon a Marosvásárhelyi szeszonzóról és hálából Ujvidékre menjen.

Ez nem jelent egyebet, mint azt, hogy a mi színházi szezonunk bizony rövidebb lesz, ennek pedig senkisésem örül. Ugy látszik Ujvi-

dék közönsége hálásabb publikum mint a szabadkai s Szabadkán nagyon rosszul érezhetik magukat a társulat tagjai.

Nem kritizáljuk Nádassy direktor tervét és eljárását, de nagyon sajnáljuk, hogy nem szeret kellően bennünket. Szabadkán is ritka a gyéren telt ház, itt is eléggé tudják a művészetet értékelni. Nagyobb város is mint Ujvidék.

Nem bocsájtsuk meg kedves direktorunknak ezt a hűtlenséget. Nem bocsájtsuk meg, hogy megrovóiditni egyetlen esti szórakozásunk amugy is rövid idejét Ujvidék kedvéért.

A játék vége.

A gyerekes éretlenség már nem egy balesetnek volt az okozója. Egy jó példája tegnap történt meg künn a vasuton.

Jaramozovics Károly 19 éves vasuti munkás, tegnap délelben a pihenő alatt több vasuti munkással és munkásnővel kint huncurozott a fűtőház előtt. A vig társaság azzal szórakozott, hogy akasztós-

dit játszott. A médium Jaramozovics volt, akinek nyakába köteleket vetettek és utánozták az akasztást. A játéknak azonban rossz vége lett. A sok huzgálás közben a kötél valahogy elszakadt és Jaramozovics lezuhant a földre még pedig oly szerencsétlenül hogy súlyos agyrázkódást szenvedett.

Rögtön kihívták a mentőket és ezek beszállították a kórházba.

A bosnyák katona tragédiája

Szomorú esetnek volt színhelye tegnap a szegedi-uti aluljáró. Egy menetszádbeli bosnyák katona levetette magát a kövezetre és rögtön szörnyen halt.

Az eset úgy történt, hogy a bosnyák név szerint Budanović Milos egy katonavonattal érkezett Szabadkára. A vonat hosszabb ideig állt, ez alatt Budanović egy kis rekvirálás reményében leszállt a vonatról és az ott levő teherkocsikba bebenézett esetleges ott levő holmi után. A vasuti esendőjárór észrevette a gyanusan viselkedő bosnyák katonát és üldözni kezdte. A katona menekülni próbált, de hiába, az aluljárón körül fogták, erre végső kétségbeesésben, vagy félelmében leugrott a nagy magasságból s élettelenül terült el a kövezeten.

Mire a mentők kiértek, már halott volt. Több külső és belső sérülést szenvedett.

A mentők bevitték a Bezerédi-házban levő hullaterebe, ahol fel fogják boncolni.

Hétfőn, kedden és szerdán

— Az első magyar filmopera —

Az álarczos bál

G. Verdi operája nyomán 4 felvonásban zenekísérettel. Látható a

Lifka moziban

Kedeti d. u. 5 és este 8 órakor.

Ujvidéktől Neusatzig.

Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt szerkesztő Ur! Nagybecsű lapjának e hó 8-iki számában olvastam „Amikor a magyar kereskedő németül levelez” című igen talpraesett közleményt.

Nagyon jól írja Szerkesztő Ur, hogy az a szóban forgó Guth Miksa pesti magyar kereskedő, aki a szabadkai rendőrfőkapitányhoz német nyelven küldte be ajánlatát, mivel nem szimpatizál a magyar nyelvvel, mi sem áll utjában, költözzék ki Ausztriába ott használhatja mindenütt az ékes germán nyelvet és nem fogja senki sem kívánni tőle, hogy magyarul írjon.

Engedje meg igen tisztelt Szerkesztő Ur, hogy én is szólhassak egyet-mást a bácskai Guth Miksáról.

Ujvidéken számtalan ilyen gyász magyar van, aki még mindig a Bach-korszakba képzele magát és még ma sem tudja, hogy Ujvidéken, nem pedig Neusatzon él.

Számos címfelirat, számla, bélyegző stb. van Ujvidéken kereskedőknél, magánosoknál tisztán németül, az üzleti könyvvezetés csaknem kizárólagosan.

Hogy miféle és csekély nagytással Bach-korszakbeli állapotok fordulnak elő Ujvidéken, arról az alábbiak tanuskodnak.

Egy izben egy órát küldtem be Ujvidékre javítani, a küldőnc átadta az órát és egy elismervényt hozott róla.

Ignatz Fuchs Uhrmacher Neusatz Donaugasse 7.

Igy szólt a kis igazán lakónikus cédula. Mintha Poroszország kellő közepén lenne az a Neusatz, a Donaugasse, no meg az Uhrmacher Herr Ignatz Fuchs.

Másnap bementem Ujvidékre, hogy vissza vegyem órám, mert ilyen Uhrmacherekre nem szerettem még az órám sem bizni. Egyben bátor voltam megkérdezni hogy miért ad német elismervényt az óráról, hiszen magyarok vagyunk, itt élünk...

„Azért, mert az így szokás Ujvidéken, itt a német meg a szerb a fő, a magyar itt semmi, senki nem beszél Ujvidéken magyarul.” Különbözn is már 30 éve vagyok itt órák — vágta ki a Donaugasse-i Haynau — de még a magyar nyelvre soha sem volt szükségem és ha minden nemzetiség nyelvet akarnék tudni, akkor meg hatféle-kép kellene beszélni. Most azonban pláne, vége lesz mindenféle magyar cécónak, mert azt a német nem fogja engedni, tájékozott a magyarfaló sánta sváb órák.

Ehhez kommentárt fűzni nem kell.

Elkértem az órám és elvittem egy másik óráshoz, csak a vasuton néztem meg az elismervényt, amelyen a következők voltak feltüntetve: Paul Seidling Uhrmacher Ujvidék (még elég szép) Kossuth Lajos gasse

Van még több ilyen furcsaság Ujvidéken: ennek egyik diszpódnánya a Neusatzter Spaar-Kassa. No meg az Apotheke zur Drei faltigkeit, és elengedhetlenül in Neusatz minden bélyegzőn feltüntetül mindenkor és Emerich Ditzgen Sohne a cégtéblán s mindenütt kizárólag németül.

Ujvidék tőszomszédságában van egy falu Tisza Istvánról van elnevezve ott az állomásfőnök még

Neusatzra jegyeket is ad ki anélkül, hogy figyelmeztetné az illetőt, hogy ilyen állomás nincs.

Különösen fölműltetésre méltó ez utóbbi eset, amely a méltó koronája a többinek.

Egy ízben az újvidéki Meunath butorkereskedésben voltam, ott egy tábla diszeleg „Das rauchen ist verboten... milyen nyájas.

Az ott levő elárúsító kisasszonyt megkérdeztem, hogy miért van ez csak németül írva, miért nem legálább magyarul is. Hiszen Magyarország van vagyunk elvégre.

Ezt a választ kaptam: Igaza van uraságodnak, de tetszik tudni ide szerénységéből sok horvát szokott jönni, ezek meg igen haragszanak, ha valami magyarul van írva, ezért voltunk kénytelenek a magyar táblát levenni.

Ne beszéljünk magyar öntudatról, ne beszéljünk autonóm magyarságról mint életképes fajról. Amely úgy elfeledte a férfias önértékét, mint ezredéves multját, hogy ennyire areul engedi magát útni minden szó nélkül, sőt még tovább is hiven bután hordja az apró pénzeket a magyarellenes diktátoroknak, a lábai elé s ha nem jön egy reakció, akkor hamar le fogunk mi magyarok tűnni a világtörténelem szinpadáról.

Soraim közlését kérve vagyok öszinte tisztelője

Jarekiensis.

NAPI HIREK.

— Vizsgálat a kereskedelmi iskoláigazgató ellen. Nemrégiben történt, hogy Szász Gyula a felső kereskedelmi fiúiskola igazgatója megakadályozta dr. Gerzson József h. rabbit a zsidó vallástani óra megtartásában. Emiatt a szabadkai zsidó hitközség feljelentést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte a kellemetlen ügyben a vizsgálatot és a vizsgálat megejtésével dr. Schack Béla budapesti tankerületi kereskedelmi iskolai főigazgatót bizta meg. Dr. Schack főigazgató tegnap érkezett meg Szabadkára és tegnap délután már megkezdte a kihallgatásokat.

— Ma adják ki a cukrot a kereskedőknek. Szabadka Közélemezési Hivatala ma osztja ki a kereskedők között a cukrot. A hivatal figyelmezteti a kereskedőket, hogy a még meglévő cukorkészleteiket pontosan mérjék föl, hogy azt az új cukor átvételénél bemondhassák, mert a még meglévő készletek pontos megállapítása nélkül az új cukorból nem kapnak.

— Egy hónapig nem kapnak tejet a kávéházak. Az országos Közélemezési Hivatal — mint értesülünk — a takarmányhiány következtében beállott tejszűréség által okozott nehézségeket főleg pedig a nehéz beteg és csecsemők tejjelátását csak akkép tudja biztosítani, hogy a kávéházaktól és tejesarnokoktól az eddig élvezett tejmennyiséget március 15-től április 15-ig terjedő időre megvonja. A takarmányhiány enyhülésével a tej felhozata remélhetőleg ismét oly arányú lesz, hogy a kávéházak az igényelt tejmennyiséget április 15-től ismét meg fogják kapni.

— A nagytemplom tornyáról leszedett réz. A hadvezetőség tudvalevőleg elrendelte a nagytemplom tornyát borító rézlapok leszedését. Minap fejezték be a munkát és lemérve a leszedett rézmennyiséget, épp 40 métermázsza tiszta réz szolgáltatnak át a hadvezetőség céljaira. A nagymennyiség, élénken dokumentálja, a régi iparosok becsületességét. Kiváncsiak vagyunk, mennyi réz lesz a város háza fedelén.

— Az állam monopolizálja a dohánypótló anyagokat. A kormány monopolizálni fogja a dohánypótló anyagok termelését és forgalomba hozatalát. Újfajta cigarettákat fog forgalomba hozni, amelyeknek 70 százaléka dohánypótló és 30 százaléka dohány. A dohányárúsítást a fűszerüzletektől el fogják vonni és dohány és cigaretták csak trafikokban lesz kapható.

— Márciusi ünnep a Liceumban. Mint már közöltük, a Szabad Liceum vezetősége március 15-én, pénteken délután fél 6 órai kezdettel a városi székház dísztermében szabadságünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő lesz: 1. Márciusi óda. Irtó és előadja Ambrus Balázs. — 2. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Pásztor Endre. 3. „Husvét előtt”. Babics Mihály verse. Szavalja; Dembits Irma. A terem korlátolt méreteire való tekintettel, az ünnepélyre a belépés csakis jeggyel történhetik. Ezért a vezetőség kéri a liceumi idenyjegyek tulajdonosait, hogy jegyüket magukkal hozni és a belépésnél felmutatni sziveskedjenek. — Napijegy ára 1 kor.

— Földgáz Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: Kecskemét környékén, mint ismeretes, földgázforrásokra akadtak. A pénzügyminiszter felhatalmazása alapján a furásokat már legközelebb megkezdik.

— Az arany egyharmada Ameriké. A Le Démocrate írja, hogy Mc. Adoo amerikai pénzügyi államtitkár az Egyesült Államok vert aranykészletét 15 milliárdra és 205 millióra becsüli, ami az egész világ aranykészletének mintegy egyharmadát teszi ki.

— Száznegyven diákot kizárnak a fővárosi diákmenzáról. Bárczy István Budapest polgármestere tudvalevőleg megígérte a diákmenzán étkező egyetemi hallgatóknak, hogy március 16-tól a városi tisztviselő étkezdéből fogják őket élelmezni. Az erről szóló hírdetményt tegnap függesztették ki a diákmenzán s ez a diákok közt kínos meglepetést keltett. Eddig ugyanis kétszáznegyven szegénysorsu egyetemi hallgató kapott kosztot a diákmenzón havi huszonhét koronáért. A hírdetmény szerint ezentul csak száz diák étkezhetik a diákmenzán. Az eddigi huszonhét koronás kedvezményes ár és a hatvan korona önköltségi ár közötti különbözetet ötven diák után a főváros, ötven után pedig a szabadkőműves páholyok fedezik. Az új rendelkezés következtében március 16-tól száznegyven diák nem étkezhetik többé a menzán, ami a mai viszonyok között rendkívül súlyosan érinti őket. Fokozza a diákok elkeseredését, hogy a polgármester kijelentése szerint, az őszi tanévben már meg sem nyitják a diákmenzát és hogy a Ju-

ventius Károly üzemfelügyelő ellen beígért vizsgálatot egyáltalán nem komoly mederben folytatták le. A diákok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy ügyüket közvetlenül felpanaszolják a diákszállás rokonszenvező egyetemi tanároknak és pártfogásukat kéri sulyos helyzetükben.

x Kovács István tanár VI. kör, Mária Terézia-tér 15. sz. a. levő magántanítási tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolába járó fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

Hadműveletek az Aaland szigeten.

Bécs, március 13. A Morning Post stockholmi távirata szerint az Aaland szigeteken megkezdődtek a hadműveletek. A németek az eckerői vámpéltre felvonták a tengerészeti lobogójukat. Proklamációt adtak ki amelyben megnyugtadják a lakosságot, hogy mint barátok és szövetségeseik jöttek, hogy leverjék a Vörös gárdát. Egy német kerékpáros-századot Lamlandon part-ra szállítottak.

Színház.

Őszi vihar — bemutató.

Az erőszakosan elfojtott, lobogó élnivágyó asszonyi ifjúság gyözelme, a ridog nyers, isteneknek csak a munkát ismerő, folyton magasabbra törő férfiakat felett, hálás de sulyos darab téma. Jób Dániel a maga egyszerűségével s a lélek mélyéről vett szavaival, közvetlenül, átérzhetővé tette a sulyos problémát. A darab ha nem is a legjobbak közül való, jóval felülmulja az átlag darabokat és sok poézist, főm megfigyelő-képességet árul el.

A szerző intencióit, Hidvéghy, Hidvéghy és Tibor megdöbbentő hűen hozták életre. Szinte elfeledtük, hogy egy vidéki kis színház még kisebb szinpadján történik mindez. Elfeledtette Hidvéghy-né megkapóan hű, lélekbe markoló játéka, Hidvéghy férfias, erőteljes öntudatos s Tibor művészi, szinte tökéletes alakítása.

Március 15-ike színházunkban. Szombaton március 15-ének évfordulóján Garai Béla. Gyóni Géza Március 15. című versét fogja elmondani, utána pedig Planquette nagy operetteje a „Rip Van Winkle” kerül színre.

„Rip van Winkle” felújítása. Planquette gyönyörű zenéjű regényes operettjét, a „Rip van Winklet” pénteken újítja fel szintársulatunk. Ezt a reprimet bizonyára nagy örömmel veszi közönségünk, mert ehhez hasonló operettet mostanában nem igen irnak és Szabadkán már régóta nem adták ezt a gyönyörű operettet. — A „Rip van Winkle” teljesen új betanulással kerül színre és már javában folytak a szinpadi zenés próbák. Azt hisszük, hogy Planquette remek

operettje még több zsufolt házat fog vonzani. A főszerepeket Holdi Juci, Szabeny Margit, Révész Ilonka, Nádassyné, Torma Zsiga, Komlós, Rónai, Tibor, Kürthy és Garai fogják játszani. A „Rip van Winkle” előadásaira már lehet jegyeket előre váltani a színházi pénztárnál.

A „Stambul rózsája” Fall Leó remek nagy operettje csütörtökön kilencedszer kerül előadásra ugyancsak Holdy Juci, Szabeny Margit, Rónai, Komlós, Remete, Kürthy, Tormával a főszerepekben.

„Kárpáthy Zoltán” ifjúsági előadásul. Szombaton délután olesó helyárrakkal ifjúsági előadás lesz színnázunkban. Színre kerül Jókai Mór nagyszerű műve, a „Kárpáthy Zoltán” elsőrendű szereposztásban. Az előadás előtt Matkovics Béla felső kereskedelmi iskolai tanár szabad előadást fog tartani.

Színházi műsor:

Szerdán B. bérletben „Őszi vihar” színjáték.

Csütörtökön bérletszünetben nyolcadszor „Stambul rózsája”. Pénteken A. bérletben „Rip van Winkle” regényes nagyoperett.

Szombaton délután ifjúsági előadásul „Kárpáthy Zoltán” színjáték.

Szombaton este B bérletben „Rip van Winkle”.

A városi színházban az estéli előadások pontosan fél 8, a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Tisztaistvánfalva: Köszönet. Ma már jön is További küldeményeit örömmel várjuk.

Z. Gy. Zombor: Köszönettel fogadtuk. Ma közöljük. A többit máskor.

Szerkesztő:

BERKES MÁRA.

Nyomatott a kiadólapjainkon, Szécsi Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetséges könyvnyomdájában Szabadkán. Rákóczi-utca. 20. szám

Kávéházakban kérje a

„Délvidék”-et.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyancsak szinpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombák).

Schäffer Géza vizsgálott fogtechnikus.

Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 53.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka vasúti hírlap-árúsítóinál.

ELITE

MOZGO

Szenzáció! Ujdonság!
13-án szerdán és 14-én csütörtökön

A modell

Szenzációs társadalmi dráma
5 felvonásban.

És a fényes kiegészítő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 8 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Harisnyáit

javíttassa „Rózsa“ varrott fejeléssel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejelést és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely: **Pázmány-utca 34. sz. alatt.**

A köztisztasági vállalat legmagasabb napidíj mellett

munkásokat keres
pöcegödör tisztításhoz

Jókarban levő használt **üveges ablakok,** valamint konyhakerti veteménymagvak kaphatók: **IV. kör Bercsényi-utca 637. sz.**

K O C S I S
és munkáslányok nagy fizetéssel azonnal felvétetnek „Johanna“ szikvizgyárba Szegedi-út 38.

2 muraközi ló

5 és 7 éves eladó

SZVOBODA ANTA malomtulajdonosnál, **BAJMOK.**

5000 Drb fasindely eladó

I. kör (Gombkötő u.) 89. sz.
Lang Simon

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka-Gombosról érk. éjjel	8:57
Cservenka-Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk. " "	1:05
Zentára ind. " "	4:33
Bajáról érk. délelőtt	8:02
éjjel	9:25
Bajára ind. " "	7:00
	5:07
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli 105 - este 6-tól reggel 8-ig

Egy jókarban levő kevésbé használt **FÉRFIRUHA** megvételre keresetlik. Cím a kiadóhivatalban.

A Szabadkai bel városi kath. kör e hó 17-én délután fél 4 órakor tartja évi rendes közgyűlést a melyre a t. tagokat ezennel meghívja. Az Elnökség.

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigarettá hüvelyt. Eredeti vergő-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hüvely, 1 doboz **100 hüvely, 60 fillér.** 1000-kint 5% engedmény. Csáládi levélpapír, **100 levélpapír és 100 boríték** (a boríték selyembe-tétű) **5 kor. 50 fill.** mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más ujdonságok darabja 10 fillér. Iré- és csomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, iroszer- és papirkereskedése
Szabadka, Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!
A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zálnoki és nagydezsizai birtokok elkeltek. Az eladást a tulajdonos pénzintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen - közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel ugy az eladó, mint a vevő legelőjesebb megelégedésére.
E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

A világlítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betartatani.

Használjon 25, 40, 60 wat fogyasztásu

Tungsram-lámpákat.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-, bársony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetően olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Győszkalapok minden árban. Atalakítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyszintén szőrmében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL- PAPIROK ES BORITÉKOK A

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREBZHETŐK RE

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi Ctravenica. Befizetett alaptőke 20.000.000 és tartalékalap 9.000.000 K.

Elfogad: betéteket: könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságú, adómentes, mindentéle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VEGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.